

Köszönettel, Tisztelt Uram!

Elsőben is hálát adok fejezem ki a városi bizottságért,
melyet Kegyelmed kegyesen hozzám küldött. Mánes
megtaláltam helyet annak, hová elültethetni fogom.
Kegyelmes levele, melyben Széphalmon való
kertjének rajzolatját oly eleven színekkel festi
meg, olvasván azt szinte ott éreztem magamat
az akácfa alatt járóban, halván a fűnek
szagát lábam alatt. I valóban igaz, hogy
nemcsak a test kíván kényelmet, de a lélek
is kényelmet óhajt.

Engedtesse meg, hogy én is bemutassam az
én szerény kertemet, s némi mesét mondjak
felőle. Roxánnal már eljegyzésünk idején
fogadást tettünk, hogy a Traubhegyen nyaralót
vevünk. Aztán, az Uramnak 1853-ik
esztendejében, Károthy Zoltán és a nála
„hosszú ideig” engem, hogy egy hegyi kúria
mestertől megvásároljam 2200 forintért ama
elvadott, gondozatlan, sziklás helyet, melyet
előbb kőbányaként használtak).

Képzelve el, Múltaságos Nagyságod, hogy e kő-
holdas területről oly csodálatos kilátás
nyílik a Gellérthegyre, a Duna folyamára,
a városra, s a világra, melyet emberi

szem ritkán lát. De mindennél legcsodálatosabb
dolgod az benne, hogy világ nem lát vissza énra.
Nem csekély fáradtsággal valóságos földi
paradicsomná alakítam azt. Terraszokat emeltek,
termőfölddel költék fel, fákat plantáltam: hársakat-
fekete, nyers, ezüstlevelű - juhart, bükköt, kőris,
vadgesztenyét, és diófát is, hogy védelmet nyújtssanak
gyümölcsfaimnak a pusztító szelektől.

Gyümölcsfák közt meggy és cseresznye a leggyakoribb,
s vagyon egy különös termőszeti" karackfa is, mely,
mintha évente megharagudnék valamire, termését nem
ad. De en hi" maradok hozzá, mint a bolond az
öcske barátjaihoz.

Tudja Kedves Barátom, hogy szőlőm is van elegendő,
noha nem hegyaljai nemes fajta, hanem szerekhebb:
Othelló s Kékfrankos, melyek jól tűnik a rideg
szelet, mely gyakran végigsöpör a budai bankákon.
E fajtákból készült borokat néha kiállításra
viszem, vagy epp szüreti vigadalomokat rendezek -
melyek jeles események barátaim körében, akiket néha
háziköntösben fogadok - és ott szolgáltatam fel eme
nyájas ízű nedűket.

Rózsakertet is ültettem Rózám emlékére, benne a
fehér Alba maxima, s a vöröspiros Louis Odier.
Mikor virágzanak, mintha regényeim lapjai
illatoznának.

Sokszor veszem elő a "dörögő" botomat, s nagyítómát,
körbjárnom birtokomat, megvizsgálva növényeimet.
Minden fát s növényt így tekintek, mint
ismerő, az ő könyvét. Kapunként látgatom
őket, beszélgetek hozzájuk, s ha valami éri
őket, így bánom, mintha barátomat éri nyavalya.
Nem ritkán kapát vagy kaszát ragadok, metszek
is ottok. A természet munkája lett kedvtelésem és
örömem.

Szomszédaimról azonban nem mondhatok ily
szép szót, mint szeretett kertemről. Így
hiszem Kend ismeri Mikszáth Kalnánt. Ő az
én ideig való szomszédom, örök hátfapartnerem,
akivel ismét hajba kaptunk, mert ő ellenzéi
tanácsosi címem viselését, mondván, hogy annak
elegendő a nép szeretete, s nincs szüksége egyéb
címekre. Így hangos levelezés támadt közöttünk.
Azonban békeség fejeben négy fogolymadarat küld
nékem, majd többször egymásra látítottunk,
mire én végezetül harminckét szárnyas jószágot
küldtem viszonzásul.

Ilyen a mi barátságunk. Talán még annyira is
szemet, hogy egykor életrajzomat is megírja...
s a honoráriumomból kastélyt vásárolhata
magának)...

Megyeiúrnő Barátom, ha valaha látja e
legyművelésnek vizsi, ne kerülje el házamat!
Egy palack málnabort nyitok Tegyelemel hísteleltines
megmutatom a körorozslános padot az asztallal,
melyenél festeni, rajzolni, madarakat hallgatni
szoktam - s legtöbb regényemet is itt írtam, s
talán a legnagyobbakat is itt vettem el.

... nagy "regő" nyughelyem is e helyen leljen,
ama nagy illatos, fehér levelű hársfa alatt,
melyek a ház mellett állanak.

Maradok alázatos szolgálja, híve és barátja:

Jókai Mór

Íratott Pesten, a Grábhegy alatt, az Úrnak 1896-ik
esztendőjében, Szent Mihály havának harmadik
napján

Postscriptum:

Kendőszenetből küldök Önnek, régóta
híszelt Barátom egy kis kegyes kulcsot,
ha szemenesétlenség folytán ott hon nem lenne,
lépjen be a kertembe és a körorozslános
padon ülve türelemmel megvárhatik.

Tiszteletre méltó drága Jó Uram!

Nagy gyönyörűséggel vettem tudomásra, midőn hallám
ma'sukból, miképpen a Snablogy lankáin kerti hajlíkot állíta
magának barátságos nyugalom végett - valóban, ki ma's
érdemelné jobban e boldog időtöltést, mint Tekintetes
Miltó'ságod, ki az emberi lélek mélységei is off of tudós
szemmel tekint vala.

Miltó'ságos Tolltársam!

Kérem, engedje meg, hogy kevélység nélkül, szűz örömmel
tudósítbam, miként alkakul itteni kis földi Édenem, melyet
Széphalonnak nevezék, lénén, hogy e névre tegymiltó'bnak illették.
E szép hajlík csinosítását 1790 őszén kezdém meg, Sophie-m
szűz közreműködésével. Előbb csak borzót, kökényes s vadon terület
vala, homokos s részben vágyos talajjal - ma pedig, hála
fáradhatatlan munkáimnak, éhes kerti kecskék lenni.

Különös gondtal osztam el részeit: vagyon benne angolos rend
szerint való téis, hol a természet mintegy magát szabályozza,
s vagyon francia mérték szerinti rész is, szabályos nyírásokkal.
Magam kezeimmel itlám ki az vad növényzetet, s telepítém
helyébe alma- s diófát, gyertyánt, kőris, erdei fenyőt s
akácot - különösen kedves előtem ez utóbbi. Egy csavarodott
főrsű fehér akácfa'm is vagyon, melyet - s az különös
gyönyörűségem - magától Jessedik Samuelto'l kaptam, ki az
Atföld fa'orításának legbizgóbb szorgalmazója volt.

A kerten belül valóságosan különöndu el a haszonkert,
a díszkert s a ligetes járásokat, hol csöndes ösvényekben
banangolhat az elméjédekre hajló lélek.

A gyönyörűsösem főként négy magyar fajtával díszeszik: Bold
alma, Törökbalinti ~~III~~ körk, s nem hiányzik néhány négy
Szentiváni meggy sem, melyek boldogult édesanyám hagyott reá.
Gyölm is ragyon, mely fanyar, de tisztá ~~hát~~ nedvet ad.
En magyar nem vagyok bonista, de örömmel teltem benne,
ha látom a fűt dagada'sát a napsütésben.

Utazásaim alatt mindenütt nagy figyelemmel vizsgálom a
kerteket, s négy a hetedfél esztendőig tartó kúfsteini
mbsajom alatt is sokat foglalkozkodtam kerten termének
szörögetésével. S tenelumben azon kíváncsisággal fordulék
családomhoz, hogy a már meglévő kertet kőszíjjel gondozák,
s új növények beszerzéséről is gondoskodjanak.

Ellátogatam továbbá Eszterházy Károly is Zichy Károly
kertjébe, s megtekintém a Pálffy-kastély uinagos kúfjét
is, melyek mindanyian nagy letérésenne valának. Amde
az Orozy László termelte kúfben semmi örömmöt nem
telém, gyönyörköttetőnek nem mondhatom, elméllkedésnek
mégis alkalmas helynek ítéltekék, melyek értéket én első
látásom föl nem is mértem vala.

Kertminőség dolgában való nézeteim változandók voltak.
Hol azt vallottam, hogy az angol módna formált
kúfnek nem szükség nagy térség, másutt meg ama
fenség és letarsag mellett szótottam.

A printált nőiék fölül is különféleképp rendelkeztem,
volt idő, midőn az idegen földről hozott fák és virágok mellett
állék, máskor meg a honi viszonyokhoz illő nőiézetet tartán
mellőbbnek. A saját körükben minden fát, minden kővet
úgy tekintek, mint az én'stűd' a maga környezet: naponta
négyjárom őket, beszélek hozzájuk, s ha valahol gyarló
én őket, úgy bánom, mintha jóbarátomat érte volna csapás.
Nem tartom magamat rossz gazdának - körükben egy fa sírja,
melyt én ne öltetem volna. Bár sok vágyott teremni pénz
hiján nem valósulhatott.... nemig'kedem benne, hogy az utókor
nagyd megvalósíthatja mindazt, amit én csak megálmodtam.

Kedves Jó Barátom!

Remélem, hogy Tekintetes Úrnak is hasonló érzéssel
viseltetik birtoka iránt. Férem, mellőztassék megírni, minő
nőiék a kedvesi s vágyon-é a Szabhegyen olyan hely, hol
a szem s a szív annyira megnyugathat, mint a helyt, hol a
Bodnag völgye szelíden lárvulkorik fel.

Maradok Tekintetes Barátomnak mindunkor hűséges és készsúly
szolgája:

HAZINQY FERENCZ.

Széplakom, Mindazent hamának írodik
napján az Úrnak 1805-ik esztendőjében

Postscriptum: Küldök Miltósa'jodnak egy nemes bodzát, melyt
Cserey Farkas, ónék botanikus barátom juttatott nék
Kvárenaj ker'jéből.

Férem, nézze el, ha a levélpapír nyál, s ha valahol
vélk esett az írásban.

Név: Szabó Panka
Iskola: Kisvárdai Bessenyei György Gimnázium és Kollégium
Osztály: 11.c.
Telefonszám: 06309702675
E-mail cím: szabopanka0823@gmail.com
Csoport: középiskola 9-12. osztály
Téma: Írj egy levélváltást Kazinczy és Jókai között, melyben mindkét író saját kertjéről mesél a másiknak!
Felkészítő tanár: Dr. Láczaayné Pipoly Csilla